

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ทำการศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของผู้บริโภคในการจัดกิจกรรม ถนนคนเดิน ถนนท่าแพ จังหวัดเชียงใหม่ โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่าง จะใช้วิธีเลือกโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จำนวน 200 ตัวอย่าง

3.2 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

ข้อมูลที่รวบรวมเพื่อการศึกษา มีดังนี้คือ

1. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดดำเนินงาน ลักษณะ และรูปแบบของงานจากหน่วยงาน และเอกสารที่เกี่ยวข้องรวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลเบื้องต้น และเป็นแนวคิดพื้นฐานในการทำวิจัย

ข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณนักท่องเที่ยว ค่าใช้จ่าย และรายได้จากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศที่เดินทางมาจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีแหล่งข้อมูลดังนี้คือ

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ เขต 1
- สำนักงานการท่องเที่ยวเทศบาลนครเชียงใหม่
- เอกสารทางวิชาการ ได้แก่ วารสาร จุลสาร รายงานการวิจัย หนังสือพิมพ์
- สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ สารสนเทศจากอินเทอร์เน็ต
- ไลตทัศน์วัสดุ ได้แก่ วีดิทัศน์ เทปตลับ

2. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

ใช้วิธีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลโดยออกแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งจะใช้การสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จำนวน 200 ตัวอย่าง

3.3 เครื่องมือสถิติที่ใช้ในการศึกษา

เป็นการนำข้อมูลที่เกิดขึ้นรวบรวมจากการแจกแบบสอบถามมาประมวลผล โดยใช้โปรแกรมทางสถิติ ซึ่งได้แก่ โปรแกรม Limdep Version 7 และ Eviews Version 3 มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกิดขึ้นรวบรวมได้

1. การบรรยายลักษณะของข้อมูลทั่วไป โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) คือการบรรยายลักษณะโดยทั่วไปของข้อมูลที่เกิดขึ้นรวบรวมได้ โดยนำเสนอในรูปแบบตาราง โดยใช้ความถี่ร้อยละ และค่าเฉลี่ย
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของผู้บริโภคในการจัดกิจกรรม ถนนคนเดิน ถนนท่าแพ จังหวัดเชียงใหม่ โดยการใช้แบบจำลองโลจิท (Logit Model) โดยเทคนิค วิธีการวิเคราะห์การประมาณภาวะความน่าจะเป็นสูงสุด (Maximum Likelihood Estimates : MLE) และเทคนิควิเคราะห์โดย วิธี Marginal effects

3.4 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

เนื่องจากการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของผู้บริโภคในการจัดกิจกรรม ถนนคนเดิน ถนนท่าแพ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของผู้บริโภคในการจัดกิจกรรม ถนนคนเดิน ถนนท่าแพ จังหวัดเชียงใหม่ ดังนั้นตัวแปรที่นำมาศึกษาตามทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ เพื่อให้มีความสัมพันธ์กับข้อเท็จจริงมากที่สุด ดังนั้นตัวแปรจึงประกอบด้วย

1. ตัวแปรตาม (Dependent Variable: Y) คือ การที่ผู้บริโภคมีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรม ถนนคนเดิน ถนนท่าแพ จังหวัดเชียงใหม่
2. ตัวแปรอิสระ (Independent Variable: X) คือ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของผู้บริโภคในการจัดกิจกรรม ถนนคนเดิน ถนนท่าแพ จังหวัดเชียงใหม่ โดยกำหนดให้

D_1	= ความพึงพอใจในสถานที่จัดงาน
D_2	= ความพึงพอใจในระดับราคาสินค้าภายในงาน
D_3	= ความพึงพอใจในวันที่ใช้ในการจัดงาน
D_4	= ความพึงพอใจในช่วงเวลาในการจัดงาน
D_5	= ความพึงพอใจในบรรยากาศไม้ตรีของพ่อค้า แม่ค้า ในงาน

SEX = เพศของผู้บริโภค

YEARS = จำนวนปีในการศึกษาของผู้บริโภค

INC = รายได้โดยเฉลี่ยของผู้บริโภค

3.5 การสร้างแบบจำลอง

แบบจำลองเพื่อใช้ในการศึกษาคั้งนี้ เป็นการนำแบบจำลอง Logit มาปรับประยุกต์ในการเขียนแบบจำลองความสัมพันธ์ระหว่าง ความพึงพอใจและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มาเที่ยวชมงานการจัดกิจกรรมถนนคนเดิน ถนนท่าแพ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม และตัวแปรอิสระ ดังนี้คือ

$$P = f(D_1, D_2, D_3, D_4, D_5, SEX, YEARS, INC) \quad \dots(3.1)$$

โดยที่ P คือ ความน่าจะเป็น (Probability) ที่ผู้บริโภคจะมีความพึงพอใจในการมาเที่ยวชมกิจกรรมถนนคนเดิน ถนนท่าแพ จังหวัดเชียงใหม่

D_1, D_2, \dots, INC คือ ตัวแปรอิสระ (Independent Variable)

จะพบว่า ตัวแปรตาม (Dependent Variable) จะมีลักษณะเป็นทางเลือกเชิงคุณภาพ (Qualitative choice) เป็น 2 ทางเลือก คือ “พึงพอใจ” หรือ “ไม่พึงพอใจ” ซึ่งเป็นตัวแปรตามที่มีลักษณะไม่ต่อเนื่อง (Discontinuous) ดังนั้น การศึกษาโดยใช้แบบจำลองโลจิท โดยมีรูปแบบดังนี้

$$y^* = x_i\beta + u_i \quad \dots(3.2)$$

ซึ่งในทางปฏิบัติแล้วค่า y^* จะเป็นตัวแปรที่เราไม่สามารถที่จะสังเกตได้ (unobservable) แต่สิ่งที่เราสามารถสังเกตเห็นก็คือค่า y ซึ่งจะมีค่า 0 หรือ 1 ตามคำนิยาม (Maddala, 1983: p22 อ้างถึงใน ทรงศักดิ์ ศรีบุญจิตต์, 2546: 245) หรือกฎ (rule) (Johnston and Dinardo, 1997: p419) ดังต่อไปนี้

$$y_i = 1 \text{ ถ้า } y^* > 0 \\ = 0 \text{ ในกรณีอื่นๆ ที่ไม่ใช่ } y^* > 0, \text{ โดยที่ } u_i \sim N(0, \sigma^2)$$

และจากฟังก์ชันความควรจะเป็น (likelihood function)

$$L = \text{prob}(y_1 = 0) \cdot \text{prob}(y_2 = 0) \dots \text{prob}(y_m = 0)$$

ซึ่งสามารถเขียนให้กะทัดรัด ดังนี้ คือ

$$L = \prod_{i=1}^n \Phi\left(\frac{x'_i\beta}{\sigma}\right)^{y_i} \left[1 - \Phi\left(\frac{x'_i\beta}{\sigma}\right)\right]^{1-y_i} \dots(3.3)$$

และเราสามารถเขียนสมการข้างต้นให้อยู่ในรูปของลอการิทึม (logarithm) หรือความควรจะเป็น ลอการิทึม (log - likelihood) ได้ดังนี้ คือ

$$\begin{aligned} \ln L &= \sum_{i=1}^n \left\{ y_i \cdot \ln \left[\Phi\left(\frac{x'_i\beta}{\sigma}\right) \right] + (1 - y_i) \cdot \ln \left[1 - \Phi\left(\frac{x'_i\beta}{\sigma}\right) \right] \right\} \\ &= \sum_{y_i=0} \ln \left[1 - \Phi\left(\frac{x'_i\beta}{\sigma}\right) \right] + \sum_{y_i=1} \ln \Phi\left(\frac{x'_i\beta}{\sigma}\right) \end{aligned} \dots(3.4)$$

(Johnston and Dinardo, 1997: p420; Greene, 1997: p882; Maddala, 1983: p22 อ้างถึงใน ทรงศักดิ์ ศรีบุญจิตต์, 2546: 248)

L = ความน่าจะเป็นที่ผู้บริโภครีมาเที่ยวชมกิจกรรมถนนคนเดิน ถนนท่าแพ จังหวัดเชียงใหม่ จะมีความพึงพอใจในการมาเที่ยวชมงาน

$$\begin{aligned} Y_i &= \beta_0 + \beta_1 D_{1i} + \beta_2 D_{2i} + \beta_3 D_{3i} + \beta_4 D_{4i} + \beta_5 D_{5i} + \beta_6 \text{SEX}_i \\ &+ \beta_7 \text{YEARS}_i + \beta_8 \text{INC}_i + \varepsilon_i \end{aligned} \dots(3.5)$$

- เมื่อ $Y_i = 1$ เมื่อผู้บริโภคมีความพึงพอใจในการมาเที่ยวชมงานการจัดกิจกรรมถนนคนเดิน ถนนท่าแพ จังหวัดเชียงใหม่
 $= 0$ เมื่อผู้บริโภคไม่มีความพึงพอใจในการมาเที่ยวชมงานการจัดกิจกรรมถนนคนเดิน ถนนท่าแพ จังหวัดเชียงใหม่
- $D_{1i} = 1$ เมื่อผู้บริโภคมีความพึงพอใจกับสถานที่จัดงาน
 $= 0$ เมื่อผู้บริโภคไม่มีความพึงพอใจกับสถานที่จัดงาน
- $D_{2i} = 1$ เมื่อผู้บริโภคมีความพึงพอใจกับราคาสินค้าภายในงาน
 $= 0$ เมื่อผู้บริโภคไม่มีความพึงพอใจกับราคาสินค้าภายในงาน
- $D_{3i} = 1$ เมื่อผู้บริโภคมีความพึงพอใจกับวันที่ใช้ในการจัดงาน
 $= 0$ เมื่อผู้บริโภคไม่มีความพึงพอใจกับวันที่ใช้ในการจัดงาน
- $D_{4i} = 1$ เมื่อผู้บริโภคมีความพึงพอใจกับช่วงเวลาในการจัดงาน
 $= 0$ เมื่อผู้บริโภคไม่มีความพึงพอใจกับช่วงเวลาในการจัดงาน
- $D_{5i} = 1$ เมื่อผู้บริโภคมีความพึงพอใจกับบรรยากาศไม้ตรีของพ่อค้า แม่ค้า ในงาน
 $= 0$ เมื่อผู้บริโภคไม่มีความพึงพอใจกับบรรยากาศไม้ตรีของพ่อค้า แม่ค้า ในงาน
- $SEX_i = 1$ เมื่อผู้บริโภคเป็นเพศชาย
 $= 0$ เมื่อผู้บริโภคเป็นเพศหญิง
- $YEARS_i =$ จำนวนปีในการศึกษาของผู้บริโภค
- $INC_i =$ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้บริโภค
- $\beta_0, \beta_1, \dots, \beta_8 =$ ค่าพารามิเตอร์ (parameters)
- $\varepsilon_i =$ เทอมความคลาดเคลื่อน (error terms) $\sim NID(0, \sigma^2)$

3.6 สมมติฐานในการศึกษา

ปัจจัยที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของผู้บริโภค (Consumer Satisfaction) ในการมาเที่ยวชมงานการจัดกิจกรรมถนนคนเดิน ถนนท่าแพ จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญกับความพึงพอใจของผู้บริโภค คือ ความพึงพอใจในสถานที่จัดงาน ความพึงพอใจในระดับราคาสินค้าภายในงาน ความพึงพอใจในวันที่ใช้ในการจัดงาน

ความพึงพอใจในช่วงเวลาในการจัดงาน ความพึงพอใจในอัยาศัยไมตรีของพ่อค้า แม่ค้า ภายในบริเวณงาน

ซึ่งเป็นการตั้งสมมติฐานโดยอาศัยแนวคิดจากทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภค และทฤษฎีความพึงพอใจของผู้บริโภคที่สรุปได้ว่า สิ่งกระตุ้นทางการตลาดซึ่งได้แก่ ความพึงพอใจที่ผู้บริโภคมีต่อระดับราคาสินค้า สถานที่ และสิ่งกระตุ้นอื่นๆ เช่น วันและช่วงเวลา ตลอดจนอัยาศัยไมตรีของผู้ขาย จะมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของผู้บริโภคในทิศทางเดียวกัน

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University